

Revisjonsrapport

2012.056.R.KLIF

Statoil ASA
Gullfaksfeltet
4035 Stavanger

Revisjon ved Statoil Gullfaksfeltet

Dato for revisjonen: 16. – 20.1.2012
Rapportnummer: 2012.056.R.KLIF
Saksnr.: 2011/689

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:
Anne Hole Aksnes

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet:
Per Antonsen
Hilde Sundt Skålevåg
Per Erik Iversen

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble presentert hos Statoil Gullfaksfeltet under sluttmøtet for revisjonen 20.1.2012.

Klima- og forurensningsdirektoratet avdekket 3 avvik og en anmerkning under revisjonen.

- **Statoil Gullfaks A har sluppet sand til sjø med høyere oljevedheng enn 10 gram per kilo tørr masse.**
- **Statoil Gullfaks mangler dokumentasjon om grunnlaget for rapporterte utslippsdata til sjø.**
- **Statoil Gullfaks mangler kontinuerlig vurdering av tiltak for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene.**

Avvikene og anmerkningene er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Statoil må sende en skriftlig bekreftelse innen 23.mars på at avvikene er rettet.

Under revisjonen ble det tatt prøver av scale i rørdeler som var planlagt sendt til land. Klif har fått analysert innholdet, og vedlegger analysebeviset. Vi ber om tilbakemelding på hvordan rørdelene med scale er disponert og behandlet på land innen 23. mars 2012. Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

2.2.2012	Per Antonsen		Ragnhild Orvik
dato	revisjonsleder	Klima- og forurensningsdirektoratet	seksjonssjef

Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 993246328	Eies av: 923609016
Besøksadresse: Sandsliveien 90, Bergen	Telefon: 51 99 00 00
Bransjenr. (NACE-kode): 06.100 - Utvinning av råolje	E-post: mpdn@statoil.com

Kontrollert anlegg

Navn: Statoil ASA avd. Gullfaksfeltet	Anleggsnr: 0000.0046.02
Kommune: Kontinentalsokkelen	Anleggsaktivitet: Petroleumsvirksomhet til havs.
Fylke: Kontinentalsokkelen	Risikokl. 1
Tillatelse gitt: 23.12.2002 (forurensningsloven) 4.4.2008 (klimakvoteloven)	Tillatelse sist oppdatert: 4.7.2011 20.12.2011

1. Revisjonens omfang

Formålet med revisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Klima- og forurensningsdirektoratet har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens styringssystem er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved

- å granske dokumenter
- å intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- å verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema:

- internkontroll
- utslippskontroll luft og vann
- farlig avfall
- CO₂-kvoter
- energistyringssystem
- tillatelse
- substitusjon
- REACH 2012, plikter som etterfølgende bruker

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

2. Oppfølging etter revisjonen

Statoil plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Klima- og forurensningsdirektoratet skal kunne avslutte saken, må Statoil innen 23.3.2012 sende en skriftlig bekreftelse med dokumentasjon som viser at avvikene er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (postmottak@klif.no) til Klima- og forurensningsdirektoratet v/ Per Antonsen.

3. Gebyr for revisjonen

Statoil er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 2 (kr. 133.200,-) i henhold til forurensningsforskriften, og i høy gebyrklasse (kr. 70.000,-) i henhold til klimakvoteforskriften (jf. varselbrev fra Klima- og forurensningsdirektoratet datert 15.3.2011). Dette betyr at dere skal betale kr. 203.200,- i gebyr for den gjennomførte revisjonen. Vi vil ettersende faktura med innbetalingsblankett.

Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for revisjon (flerdagstilsyn) og i henhold til § 8-4 i klimakvoteforskriften. Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljøverndepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 1.2.2012. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Klima- og forurensningsdirektoratet.

Klima- og forurensningsdirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen, samt til kapittel 8 om gebyr i klimakvoteforskriften.

4. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Klima- og forurensningsdirektoratets postjournal på www.klif.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

- Petroleumstilsynet
- Oljedirektoratet

5. Avvik

Vi fant følgende avvik under revisjonen:

Avvik 1

Statoil Gullfaks A har sluppet sand til sjø med høyere oljevedheng enn 10 gram per kilo tørr masse.

Avvik fra

Forskrift om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten (aktivitetsforskriften) § 68
Utslipp av kaks, sand og faste partikler.

Kommentar

I henhold til aktivitetsforskriften skal ikke sand og andre faste partikler slippes til sjø dersom oljevedhenget er mer enn ti gram per kilo tørr masse.

Gullfaks A gjennomfører jetting i produsertvannsystemet ca. en gang pr. uke. Hver måned tas det prøver av sanden som sendes til akkreditert laboratorium for analyse av oljevedheng. I 2010 og 2011 ble det til sammen gjennomført 24 analyser. Av disse var det 2 analyser i 2010 og 8 analyser i 2011 som viste oljeinnhold større enn 10 gram per kg tørr masse.

Klif fikk under revisjonen informasjon om at overskridelsene ikke ble registrert som et internt avvik i Synergi før i desember 2011.

Avvik 2

Statoil Gullfaks mangler dokumentasjon om grunnlaget for rapporterte utslippsdata til sjø.

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven for Gullfaksfeltet, pkt 10.1 og 10.2

Kommentarer:

I henhold til tillatelsen skal operatøren kunne fremlegge dokumentasjon om grunnlaget for rapporterte utslippsdata inkludert utslippsfaktorer, beregningsmetoder og usikkerhetsvurderinger.

Usikkerhetsvurdering for vannmengdemålere

Det er installert tre vannmengdemålere for utslipp av produsert vann fra Gullfaks A. En gjennomgang av vedlikeholdsprogrammet SAP viste at 2 av målerne, (44-FT 448 og 449), var registrert med krav om årlig kontroll med clamp-on måler. Gullfaks A mangler akseptkriterier og det er ikke mulig å spore resultatet for kalibreringen. Det ble opplyst at clamp-on måleren som benyttes, har større usikkerhet enn de faste målerne, og at den derfor kun er egnet til en enkel funksjonskontroll. Den tredje måleren, (44-FT 454), som kun benyttes unntaksvis, er ikke registrert i SAP og er derfor ikke omfattet av noe vedlikeholdsprogram. Dette fører til at nøyaktigheten på målingene ikke kan verifiseres.

Til tross for dette opplyser Statoil i årsrapporten for 2010 at vannmålerne på Gullfaksfeltet har en usikkerhet på +/- 0,3 % av målt verdi.

Utslippsfaktorer for kjemikalier

I årsrapporten til Klif for 2010 rapporteres utslipp til vann av kjemikalier dels ved målte verdier, og dels ved beregninger. Ved beregningene multipliseres registrert forbruk med en utslippsfaktor. Under tilsynet kunne ikke Statoil redegjøre for grunnlaget for

utslippsfaktorene, og det eksisterte heller ikke skriftlige rutiner for hvordan utslippsfaktorene skulle fremskaffes.

Avvik 3

Statoil Gullfaks mangler kontinuerlig vurdering av tiltak for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene.

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven for Gullfaksfeltet, pkt. 7.1 *Energistyringsystem*, jf. innretningsforskriften § 55.

Kommentar

Tillatelsen krever at operatøren skal ha et system for kontinuerlig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene. De skal ha en energihandlingsplan som skal oppdateres årlig.

Dokumentet *Energiledelse Gullfaks Feltet*, datert 1. mars 2010, ble lagt fram for Klif. Det er ikke gjennomført noen oppdatering av dokumentet etter dette. Tiltakene var delt i hovedkategoriene prosessoptimalisering (2 tiltak), turbinoptimalisering (4 tiltak) og fakkelreduksjon (1 tiltak).

Under tilsynet ble det opplyst at det har vært fokus på å redusere fakling, og at det siden 2010 er installert strømningsretter på eksoskanalene på en gassturbin. De øvrige tiltakene i energihandlingsplanen er ikke gjennomført. Det er ikke gjennomført noen oppdatering av *Energiledelse Gullfaks Feltet* siden mars 2010, men Statoil opplyste at det er planlagt å utarbeide en ny oppdatert handlingsplan. Det er ikke satt noen tidsfrist for dette arbeidet.

6. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1

Statoil bør oppdatere interne arbeidsprosesser og rutiner slik at de dekker Statoils rolle som etterfølgende bruker i REACH.

Kommentarer:

REACH er EUs kjemikalierregelverk som trådte i kraft 1. juni 2008 i Norge. REACH betyr registrering, vurdering og godkjenning av kjemikalier. Industrien kan ha ulike roller i forhold til REACH:

- fremstiller
- importør
- enerepresentant
- etterfølgende bruker
- distributør.

Statoilkonsernet har flere av disse rollene, men ved tilsynet på Gullfaks A har vi sett spesielt på rollen som etterfølgende bruker. En etterfølgende bruker av et kjemikalium skal kjenne til kandidatlisten og godkjenningslisten i REACH og virksomheten bør

benytte disse ved substitusjonsvurderinger. Den har også egne plikter ved mottak av utvidet sikkerhetsdatablad (SDS) fra kjemikalieleverandøren.

Substitusjon

Når substitusjon skal vurderes, benytter Statoil en intern forbudsliste. Kjemikalier med stoffer på denne listen blir vurdert for substitusjon. Statoil opplyste under tilsynet at det at et stoff står på kandidatlisten alene ikke initierer substitusjonsvurderinger. Stoffer på myndighetenes prioritetsliste og kandidatlisten bør vurderes for substitusjon.

Statoil benytter flere leverandører av kjemikalier. Når Statoil baserer seg på deres substitusjonsvurderinger, bør de sikre at leverandørene har oversikt over og tar hensyn til myndighetenes prioritetsliste og kandidatlisten i REACH.

Statoils egen interne arbeidsprosedyrer bør innholde henvisninger til REACH. Apos rutine K-11753no – *Generelle regler for HMS farekategorisering* har for eksempel ingen henvisninger til REACH regelverk eller lister.

Utvidet datablad

De virksomheter som benytter farlige stoff som er registrert i henhold til REACH-forordningen kan nå forvente å få et nytt utvidet SDS som inkluderer eksponeringsscenarier. Når man mottar et utvidet SDS må virksomheten sikre at de overholder bruksvilkår som er beskrevet i eksponeringsscenariene. I tillegg må det rapporteres til EUs kjemikaliebyrå (ECHA) hvis bruksområdene ikke er beskrevet.

Statoils interne prosedyrer beskriver ikke utvidet SDS og ikke hvilke plikter som påløper etterfølgende bruker hvis dette mottas.

For eksempel:

APOS rutine K-11757no – *Kvalitetssikring av sikkerhetsdatablad*. Rutinen inneholder krav om registrering og kvalitetssikring av SDS. Den har ingen krav til registrering av mottaksdato for utvidet SDS og eller vurdering av registrerte eksponeringsscenarier.

Klif avdekket for øvrig at svært få i Gullfaks organisasjonen hadde kunnskap om REACH.

7. Andre forhold

Gullfaks A gjennomfører vedlikehold av deler av renseanlegget for produsert vann. Det er fjernet rørdeler som inneholder scale. Klif har tatt prøver av scale fra to rør som er sendt til analyse. Rørene er avfall, men det er uklart hvor de er planlagt sendt. I vedlegg 3 er analyseresultatet lagt ved. Vi ber om at Statoil innen 23. mars 2012 melder tilbake hvordan rørdelene og tilsvarende utrangert utstyr blir disponert og behandlet etter at de er sendt til land.

8. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Åpningsmøte 16.1.2012: Informasjon fra Klima- og forurensningsdirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner 16. 20.12.2012.
 - 23 personer ble intervjuet
 - befaringer til følgende steder
 - Offshore på Gullfaks A
- Avsluttende møte 20.1.2012: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

9. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- aktuelle lover og forskrifter
- korrespondanse mellom virksomheten og Klima- og forurensningsdirektoratet
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet
- utslippstillatelsen fra Klima- og forurensningsdirektoratet

I vedlegg 2 har vi satt opp en liste over dokumenter var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen.

VEDLEGG 1

Deltagere ved Klima- og forurensningsdirektoratets revisjon ved Statoil Gullfaks, 16. 20.1.2012

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Oppstartmøte offshore	Sluttmøte
Operasjonsleder	X	X		X
Teknisk fagansvarlig, fiskal	X	X		X
Miljøkoord. drift	X	X		X
Leder ytre miljø	X	X		X
Teknisk fagansvarlig roterende	X	X		X
D&V leder, land	X	X		
Miljøkoordinator B & B	X	X		X
D & V leder	X	X	X	X
Lab. tekniker	X	X	X	X
HMS koordinator/ sykepleier	X	X	X	X
Sikkerhetsleder	X		X	X
Måleingeniør	X	X	X	X
Prosessingeniør	X	X		
Hydrokarbon regnskapsansvarlig		X		
Prosj. leder MI Swaco		X		
Overingeniør produksjonsoppfølging		X		
PV leder		X	X	
Boreleder		X	X	
Plattformsjef	X	X	X	X
CRI injeksjonsoperatør		X		
Cementer, Schlumberger		X		
Mudingeniør MI Norge		X		
Fagansvarlig logistikk		X		X
Myndighetskontakt	X	X	X	X

Klima- og forurensningsdirektoratets revisjonsgruppe:

Per Antonsen, revisjonsleder

Hilde Sundt Skålevåg, revisor

Per Erik Iversen, saksbehandler

Sissel Sandgrind, saksbehandler CO₂-kvoter (på land mandag 16.1)

VEDLEGG 2

Dokumentunderlag for Klima- og forurensningsdirektoratets revisjon ved Statoil Gullfaks A, 16. – 20.1.2012

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen, og som går utover lover forskrifter og lignende (for eksempel fra virksomhetens prosedyresamling):

- Organisasjonskart
- Prosessflytskjema brenngass og produsert vann
- Måleprogram oljeholdig vann
- Oversikt målt oljevedheng på sand 2010 og 2011, Gullfaks A
- Energioptimaliseringsplan Gullfaks 2010
- Faklingsstrategi Gullfaks
- Intern miljøverifikasjon 2010
- Barrierekartlegging
- APOS – utskrift HMS06.01no - Kjemikaliestyling
- Liste over kjemikalier i bruk, kjemikalierapport fra TEAMS
- Sawell månedlig miljørapport Gullfaks A, desember 2011
- Avfallsstyring, Gullfaks, Snorre og Statoil
- Ringtest 2011: Bestemmelse av olje i vann Sluttrapport
- Auditrapport 2011 - "Olje i vann - GC", datert 14. nov 2011.